

**Додаток до матеріалів
Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції**

**«КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ТА ІННОВАЦІЇ:
ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ПРАКТИКИ»**

на честь 95-річчя ХНЕУ ім. Семе́на Кузне́ця

присвячена видатному вченому-економісту О. Г. Ліберману

Тези доповідей

**21 листопада 2025 року
м. Харків, Україна**

**Харків
2025**

Рекомендовано на засіданні вченої ради Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (протокол № 8 від 26.11.2025 р.), вченої ради Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку НАН України (протокол № 12 від 11.11.2025 р.)

Рецензенти: **Криворучко Оксана Миколаївна**, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту Харківського національного автомобільно-дорожнього університету (Харків, Україна);
Назарова Галина Валентинівна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри соціальної економіки Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (Харків, Україна);
Райко Діана Валеріївна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри маркетингу Національного технічного університету «Харківський політехнічний університет» (Харків, Україна)

Конкурентоспроможність та інновації: проблеми науки та практики : матеріали XX Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 21 листопада 2025 р. Харків : ФОП Лібуркіна Л. М., 2025. Укр. мова, англ. мова

Наведено результати наукових досліджень учасників XX Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Конкурентоспроможність та інновації: проблеми науки і практики» на честь 95-річчя ХНЕУ імені Семена Кузнеця, присвяченої видатному вченому-економісту О. Г. Ліберману. Розглянуто історико-теоретичні засади інноваційного підходу до економіки державного сектора; цифрові моделі продуктивних управлінських відносин у сучасних організаціях; роль стійких інновацій у забезпеченні довгострокової конкурентної переваги; методологічні основи удосконалення зовнішньоекономічної політики України в умовах глобальної конкуренції; особливості трансформації цифрової економіки на основі досвіду ЄС; цифровізацію центрів надання адміністративних послуг і зміцнення стійкості людських ресурсів у громадах України, що формує нові орієнтири підвищення їх конкурентоспроможності. Всі питання розглянуто в контексті сучасних умов воєнних дій і повсякчасного відновлення економіки України, враховуючи досвід інших країн світу.

Видання складається зі збірки тез доповідей учасників конференції. Представлений матеріал може бути корисним для використання у подальших наукових дослідженнях, практичній діяльності підприємств і організацій для підвищення конкурентоспроможності й інноваційного розвитку. Рекомендовано фахівцям різних галузей економіки, державним службовцям, представникам бізнесу, наукових, освітніх і громадських організацій.

3MICT

Секція 1

Проблеми стратегічного управління

<i>Akulich A.</i> Transport and Forwarding Activities as a Factor in the Formation of Strategic Advantages for Enterprises	79
<i>Амельянчик О. Д.</i> Аналіз управління конкурентоспроможністю видавничих компаній.....	83
<i>Ангелуца Ю. К.</i> Методи мотивації професійного розвитку персоналу в умовах воєнного стану.....	87
<i>Ахмедова А. Е.</i> Розроблення маркетингової стратегії підприємства в умовах воєнного стану.....	92
<i>Белявцева Р. В.</i> Методи планування виробничої діяльності підприємства в сучасних умовах господарювання.....	96
<i>Белікова Н. В., Мухін В. А.</i> Наукове підґрунтя оцінювання регіонального розвитку	101
<i>Бобринцев П. В.</i> Прагматизм та дисемінація в управлінні результативністю підприємств: умови невизначеності.....	106
<i>Бондар В. О.</i> Підходи до оцінювання персоналу та ефективності управління персоналом підприємства	111
<i>Бондаренко А. О.</i> Оцінювання ефективності управління збутовою діяльністю підприємства.....	116
<i>Боярський Д. Д.</i> Напрями збереження і розвитку трудового потенціалу підприємства в умовах воєнного стану.....	120
<i>Будрейко М. А.</i> Кількісні індикатори соціально-економічного забезпечення розвитку системи охорони здоров'я.....	124

Савіна Ю. Є. Формування конкурентних переваг підприємства в умовах воєнного стану.....	384
Самойленко В. С. Наслідки військової агресії та виклики сталого розвитку Харківської області	388
Самойленко В. В. Методичні основи забезпечення ефективної системи мотивації персоналу на підприємстві в сучасних умовах	393
Самотес С. О. Формування та розвиток цифрових компетентностей персоналу	398
Семенюк З. М. Проблеми управління витратами підприємства харчової промисловості в Україні	402
Семків В. О. Система стратегічного управління як основа розвитку підприємства в умовах динамічного середовища	406
Симоненко А. О. Управління асортиментною політикою підприємства в умовах воєнного стану.....	411
Сігаєва Т. Є., Тюнін В. Ю. Удосконалення складської діяльності підприємства на засадах Індустрії 4.0	415
Sigaieva T., Shapoval D. Implementation of Innovative Logistics Technologies Into the Enterprise's Activities as a Tool for Increasing Competitiveness	419
Соболь Д. Є. Автоматизація управління ланцюгами постачань: ключові поняття, функції та рівні	423
Стець Ю. П. Особливості формування конкурентних переваг підприємства в умовах воєнного стану.....	427
Сучик В. О. Основні проблеми забезпечення конкурентоспроможності підприємств України та шляхи їх вирішення.....	431
Титаренко М. С. Порівняльний аналіз сучасних цифрових технологій управління персоналом.....	435

Секція 3

Сучасні детермінанти забезпечення конкурентоспроможності та національної безпеки України

Бохан А. В. Торговельні переговори: стратегічні вимірності	677
Варіч М. В. Інноваційні підходи до управління фінансовими установами в умовах нестабільності економіки.....	681
Гольцяєва Л. А., Полякова О. Ю. Розвиток експорту як інструмент підвищення конкурентоспроможності регіону	685
Губарева І. О., Салашенко Т. І. Структурні зрушення у світовій металургії заліза: від традиційного чавуну до заліза прямого відновлення	690
Іванов Ю. Б. Податкове регулювання зеленого переходу: досвід ЄС.....	695
Колбасін Є. С. Впровадження циркулярного підходу в деревообробній промисловості України	701
Корж Ю. О. Управління логістичними ризиками на виробничому підприємстві	705
Косс А. В., Самойленко Д. Г. Молочна галузь України: виклики та перспективи розвитку.....	709
Костенко Д. М. Запровадження «СВАМ» та його вплив на економіку України.....	713
Марущенко О. О. Інновації – інструмент досягнення сталого розвитку в агросекторі.....	718
Полякова О. Ю., Шликова В. О. Нерівномірність інноваційного потенціалу: кадровий вимір	722
Мокій А. І., Бублей Г. А., Кошкарів С. А. Зовнішньоторговельна політика України: методологічні аспекти конкурентоспроможності.....	728

УДК 351.9

Інтеграція електронного урядування та принципів циркулярної економіки у відбудові територіальних громад України

Куніцин Олег Маркович,

магістрант, ХНЕУ ім. С. Кузнеця (м. Харків, Україна),

e-mail: o_kunitsyn@ukr.net

Гавкалова Наталія Леонідівна,

д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри державного управління,

публічного адміністрування та економічної політики,

ХНЕУ ім. С. Кузнеця (м. Харків, Україна),

e-mail: gavkalova@gmail.com

Повномасштабне вторгнення росії в Україну у 2022 році спричинило безпрецедентне руйнування інфраструктури країни, дестабілізувало економічну діяльність і суттєво послабило фінансові можливості територіальних громад. Окрім фізичного відновлення, Україна сьогодні стоїть перед більш комплексним завданням, а саме трансформацією системи публічного управління та управління ресурсами з метою забезпечення стійкості та довготривалої життєздатності. У цьому контексті два взаємопідсилюючі підходи, якими є електронне урядування та циркулярна економіка, мають значний потенціал для підтримки післявоєнного відновлення.

Електронне урядування забезпечує прозорість, ефективність та участь громадян у процесах публічного адміністрування, тоді як принципи циркулярної економіки спрямовані на підвищення ефективності використання ресурсів, мінімізацію відходів та оптимальне повторне використання матеріалів. У поєднанні ці підходи формують цілісну рамку, що дозволяє реалізувати не лише більш економно обґрунтоване відновлення, а й закласти основи фінансової стійкості місцевих громад у довгостроковій перспективі. Спираючись на європейський досвід, зокрема приклади ЄС та Великої Британії, це

дослідження демонструє, як цифрові інструменти та стратегії циркулярної економіки можуть бути синхронізовані для вирішення нагальних потреб відбудови України та водночас створити фундамент для сталого розвитку [1].

Метою цього дослідження є виявлення можливостей інтеграції механізмів електронного урядування та принципів циркулярної економіки задля підвищення фінансової стійкості територіальних громад України у контексті післявоєнної реконструкції. Зокрема, дослідження зосереджується на таких питаннях: яким чином циркулярність може сприяти підвищенню ефективності використання ресурсів і оптимізації витрат; як цифрові платформи можуть забезпечити прозорість, моніторинг та участь громадян; яким чином кращі європейські практики можуть бути адаптовані до інституційного та інфраструктурного середовища України. Крім того, робота має на меті розробити поетапну «дорожню карту» впровадження цих практик на рівні громад, щоб інтегрувати принципи сталості та підзвітності у систему урядування держави.

Результати аналізу показали, що синергія електронного урядування та циркулярної економіки створює відчутні фінансові та соціальні вигоди для територіальних громад. Заходи циркулярної економіки зменшують залежність від нових матеріалів шляхом заохочення повторного використання та переробки, що, своєю чергою, знижує витрати на відбудову. Одночасно цифровізація сприяє покращенню систем управління відходами, створенню нових джерел доходів від вторинних матеріалів і залученню малого та середнього бізнесу до циркулярних ініціатив. У сукупності ці заходи формують міцну основу для сталого економічного відновлення.

Приклади з практики ЄС та Великої Британії демонструють потенціал адаптації таких рішень в Україні. Платформа Madaster у Нідерландах створює цифрові «паспорти матеріалів» для будівель, що дозволяє муніципалітетам відстежувати вартість матеріалів і плану-

Madaster. У середньостроковій (3–5 років) перспективі є можливість створити національний e-Circular Registry, інтегрований із громадським моніторингом і обов'язковим застосуванням паспортів матеріалів у державних проєктах. У довгостроковій (5–10 років) перспективі існує можливість сформувати систему на кшталт DEFRA з інтерактивними дашбордами в реальному часі, що забезпечить прозорість усіх рівнів врядування та інтеграцію з європейськими потоками даних.

Отримані результати доводять, що інтеграція електронного урядування та практик циркулярної економіки є потужним інструментом підвищення фінансової стійкості територіальних громад України. Використання цифрових платформ для забезпечення прозорості та підзвітності, поряд із впровадженням принципів циркулярності у відбудові, дозволяє одночасно зменшити витрати, створити нові джерела доходів та зміцнити локальні економіки територіальних громад. Така синергія підтримує не лише нагальні післявоєнні потреби, а й закладає підґрунтя для довготривалих інновацій, інклюзивності та екологічної відповідальності держави.

Подальші дослідження мають бути спрямовані на кількісну оцінку фінансових заощаджень і екологічних ефектів пілотних проєктів, а також на визначення інституційних умов масштабування цих практик на національному рівні [7]. Зокрема, емпіричні дослідження, які вимірюють скорочення витрат, створення робочих місць і зміцнення бюджетної стійкості на рівні громад, можуть надати більш переконливі докази для формування політики. Це дозволить забезпечити процес, в межах якого відновлення України стане не лише реконструкцією систем минулого, а трансформацією у напрямі стійкого та життєздатного майбутнього.

Література

1. Adopting circular business models is the foundation for Ukraine's reconstruction // UNIDO. 2024. URL: <https://www.unido.org/news/adopting-circular-business-models-foundation-ukraines-reconstruction>

2. Amsterdam Metropolitan Area uses material passports to boost the circular economy in the region // Madaster Global. 2019. URL: <https://madaster.com/inspiration/amsterdam-metropolitan-area-uses-material-passports-to-boost-the-circular-economy-in-the-region>

3. Solita & Ministry of the Environment. The Materialalitori marketplace for materials promotes the circular economy // Solita. 2019. URL: <https://www.solita.fi/work/the-materialalitori-marketplace-for-materials-promotes-circular-economy>

4. Spain is moving forward in its digitalization, is it also in the waste sector? // TEIMAS Blog. 2022. URL: <https://www.teimas.com/en/blog/spain-is-moving-forward-in-its-digitalization-is-it-also-in-the-waste-sector>

5. European Commission. Establishment of a unified information system for product, packaging and waste accounting. 2025 // Kohesio. URL: <https://kohesio.ec.europa.eu/en/projects/Q3777922>

6. Department for Environment, Food & Rural Affairs. Resources and waste strategy for England. 2018. URL: <https://www.gov.uk/government/publications/resources-and-waste-strategy-for-england>

7. Хмілевська А., Войтко С. Формування індексу циркулярної економіки для порівняльного аналізу переходу країн Європи до циркулярної економіки. *Економіка та суспільство*. 2021. № 32.

DOI: 10.32782/2524-0072/2021-32-58

